

Utbildningsinspektion i Kyrkslättens skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Kyrkslättens skola och besökt skolan den 25–26 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se)

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Kyrkslättens skola intervjuades representanter för Kallbygdens områdesstyrelse, områdeschef tillika rektor, lärare, elever och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte också lektioner i olika årskurser och verksamhet i förskoleklass. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Kyrkslättens skola	Antal elever
Förskoleklass	6
Grundskola	31
Skolbarnsomsorg	26

Källa: Kyrkslättens skola

Kyrkslättens skola ligger centralt i Kall, cirka 4 mil från Åre. Skolans verksamhet omfattar förskoleklass, årskurserna 1–6 och skolbarnsomsorg. Undervisningen bedrivs oftast i åldersblandade grupper.

Skolan består av en äldre träbyggnad som byggts till på 1970-talet. Ett kommundelsbibliotek finns integrerat i skolan. På nedre våningen finns också en simhall som eleverna har tillgång till. I skolan inryms även förskoleverksamhet i form av en så kallad dagbarnvårdarlokal för barn i åldrarna 1–5 år.

Många elever åker skolskjuts långa sträckor till skolan. Mottagande skola i årskurs 7 finns i centralorten Järpen, cirka 2 mil bort.

Skolan leds av en rektor. Rektorn är tillika områdeschef med ledningsansvar för verksamheten i Kyrkslättens skola samt äldreomsorgen i Kall. Kyrkslättens skola tillhör Kallbygdens område som sorterar under en egen områdesstyrelse.

I denna rapport ingår inte inspektion av förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg, utan redovisas i en särskild rapport.

Bedömningar

Samlad bedömning

Inspektionen visar att Kyrkslättens skola behöver förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete så att dokumentation, uppföljning och utvärdering av verksamheten och resultaten förankras i det dagliga arbetet och kopplas till åtgärder för att nå de nationella målen.

Kyrkslättens skola är en liten skola med engagerad och erfaren personal som har tydliga ambitioner att anpassa arbetsformer och arbetssätt till elevernas behov och förutsättningar. Skolans värdegrundsarbete utgår från ett gemensamt förhållningssätt och personalen samverkar aktivt med föräldrarna. Inspektörerna bedömer dock att kvalitetsredovisningen och likabehandlingsplanen måste utvecklas och personalens, föräldrars och elevers delaktighet tydliggöras. Rektor bör tydligare ta sitt pedagogiska ledningsansvar för skolans kvalitetsarbete och resultatuppföljning.

Inspektörerna bedömer vidare att ansvars- och rollfördelningen för skolans styrning behöver tydliggöras. Rektor behöver också bli mer förtrogen med verksamheten och ta ett större ansvar för att skolans verksamheter bedrivs enligt styrdokumentet. Elevernas valmöjligheter och tillgång till sin garanterade undervisningstid i alla ämnen måste förbättras. Det är också angeläget att skolan ökar sina ansträngningar för ett bättre samarbete med mottagande skola.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas:

- Skolan gör ingen systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen)

för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).

- Skolan har inte en likabehandlingsplan som uppfyller lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (1 § och 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever som är i behov av särskilda stödåtgärder (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Eleverna ges inte förutsättningar att nå målen i ämnena hem- och konsumentkunskap samt teknik (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Eleverna har inte några valmöjligheter inom elevens val (2 kap. 19 – 20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan har ingen arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Lärarnas uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras och omfatta samtliga ämnen.
- Elevernas möjligheter till inflytande över sitt lärande bör förbättras.
- Rektorn bör bli mer förtrogen med verksamheten och tydligare ta sitt pedagogiska ledningsansvar för skolans kvalitetsarbete och resultatuppföljning.
- Information till elever om målen för utbildningen bör förbättras.
- Information om elevens kunskapsutveckling vid utvecklingssamtal bör i större utsträckning relatera till mål i kursplaner och läroplan.
- De individuella utvecklingsplanernas kvalitet bör förbättras.
- Kursplaner och läroplaner bör bli mer styrande i verksamheten.
- Skolan måste säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid utifrån timplanen. Timplanen behöver också samordnas med mottagande skola.
- Samarbetet med mottagande skola vid överlämningar bör förbättras.
- Arbetssätt och arbetsformer bör anpassas till alla elevers behov och förutsättningar, så att inte fasta grupperingar innebär låsningar till en viss kunskapsnivå.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklass och personalens förhållningssätt skapar goda förutsättningar för eleverna att utvecklas mot läroplanens mål.

Inspektionen visar att skolans dokumentation när det gäller elevernas kunskapsutveckling bör förbättras. Dokumentationen koncentreras till engelska, matematik och svenska. Skolans lärare anser sig ha god kännedom om elevernas utveckling även i övriga ämnen, men dokumentationen är inte systematiserad och det saknas en övergripande utvärdering och uppföljning av elevernas kun-

skapsresultat i övriga ämnen på skolan. Inspektörerna bedömer därför att skolledning och personal behöver förbättra sitt arbete med att följa upp och analysera resultaten i alla ämnen utöver engelska, svenska och matematik.

Skolan genomför nationella ämnesprov i årskurs 5 och använder sig av test och diagnostiska material i årskurs 2, men dessa används inte för att analysera hela skolans resultat över tid.

Eleverna vid Kyrkslättens skola blockläser flera ämnen som på schemat kallas "OÄ", en äldre beteckning som inte används i dag. Inspektionen visar att varken elever och föräldrar känner till vilka ämnen och kursplaner som innefattas i "OÄ". Därmed känner de heller inte till målen i de olika ämnena. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör tydliggöra målen för elever och föräldrar i alla ämnen.

Kyrkslättens skola arbetar med så kallad nivågruppering i matematik. Den bakomliggande pedagogiska tanken är att ge extra stöd till elever vars arbetstakt eller förmåga bedöms kräva annan typ av undervisning. Den grupp av elever som bedöms behöva mer stöd, lämnar ibland andra lektioner i andra ämnen för att arbeta extra med matematiken i sin grupp. Nivågruppering som ett pedagogiskt verktyg är diskuterat och ifrågasatt bland pedagoger och forskare, både utifrån ett socialt och lärande perspektiv. Inspektörerna vill erinra skolan om vikten av att alla elever ges förutsättningar och möjligheter att nå kunskapsmålen. Det är därför viktigt att skolan utvecklar sina pedagogiska modeller på ett sådant sätt att man undviker inlåsningseffekter som innebär att vissa elever, både på kort och på lång sikt, kan få det svårare att nå kunskapsmålen.

De flesta elever från Kyrkslättens skola börjar i årskurs 7 på Racklöfska skolan i Järpen. Det finns vissa rutiner vid överlämningar av elever till mottagande skola, men inspektionen visar att det saknas systematiska former för att följa upp elevernas kunskapsutveckling mellan skolorna. Under inspektionen framkommer synpunkter på att elever och föräldrar upplever att det ställs olika kunskapskrav mellan avlämnade och mottagande skolor. Inspektörerna bedömer att skolorna behöver förbättra sin samsyn kring innehåll och bedömning samt utveckla former för att följa elevernas kunskapsutveckling genom alla årskurser. Skolorna bör också se till att timplanen avstäms mellan Kyrkslättens skola och mottagande skola, så att alla elever får sin garanterade undervisningstid.

Individanpassning och särskilt stöd

Från och med den 1 juli 2006 har det införts förändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utarbetandet av programmet. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas.

Inspektionen visar att Kyrkslättens skola strävar efter att arbeta med en flexibel organisation som anpassas utifrån elevernas behov. På skolan finns två små arbetslag, men beroende på elevernas behov och personalens olika kompetensområden bildar man små tillfälliga grupperingar. Personalen har i de flesta fall arbetat länge tillsammans och har lång erfarenhet. Personalen menar att man är duktig på att möta eleverna på den nivå de befinner sig. På skolan finns ingen specialpedagog. Istället har en erfaren fritidspedagog specialpedagogiska uppgif-

ter. Personalen uppger att det varit svårt att få tillgång till en utbildad specialpedagog då tjänstens omfattning vid skolan är allt för liten.

Skolan följer en egen modifierad modell av den så kallade Åre modellen som är en gemensam arbetsgång då det gäller elever i behov av särskilt stöd. Kyrkslättens skola vill på ett tydligare sätt än vad arbetsgången anger arbeta förebyggande. Om inte skolans förebyggande arbete räcker till arbetar skolan efter en egen handlingsplan för tidig upptäckt av barn i behov av särskilt stöd. Ledning och personal uppger att de begrepp och den arbetsgång som Åremodellen innefattar inte är tydliga. Inspektörerna vill också framhålla vikten av att skolan använder sig av de begrepp som finns i skollagsstiftningen för att undvika missförstånd och osäkerhet avseende elevernas rättigheter. Elever i behov av särskilt stöd har rätt att få sina behov utredda och tillgodosedda. Den dokumentation som skollagsstiftningen kräver i detta sammanhang är ett åtgärdsprogram.

Sammantaget är det inspektörernas bedömning att skolan måste säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd får utarbetade åtgärdsprogram.

Under inspektionen framkommer att flera elever gått om ett läsår. Det är rektorn som efter samråd med föräldrarna får besluta att en elev inte flyttas till närmaste årskurs, om detta med hänsyn till elevens allmänna utveckling och i övrigt är lämpligast för eleven. Inspektörerna har svårt att avgöra orsakerna till att eleverna gått om ett läsår, men vill understryka vikten av att detta inte utvecklas till ett systematiskt sätt att ge ett generellt stöd till elever i behov av särskilt stöd.

Normer och värden

Inspektionen visar att Kyrkslättens skola i huvudsak kan erbjuda en trygg arbetsmiljö för elever och personal och att det råder ett gott klimat på skolan med goda relationer mellan elever och personal. Elever och personal framhåller att det sällan förekommer kränkningar. Skolans värdegrundsarbete utgår från en samsyn med ett gemensamt förhållningssätt och personalen samverkar aktivt med föräldrarna. Elever uppger också vid intervjuer att om det händer något så vet de, att när man vänder sig till någon vuxen på skolan så tar de tag i situationen direkt.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Skolan är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan för verksamheten. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling.

Den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformning-

en och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid inspektionstillfället saknade Kyrkslättens skola en likabehandlingsplan som motsvarar bestämmelserna enligt den nya lagen. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste upprätta en likabehandlingsplan som motsvarar kraven.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Skolan leds av en rektor som även är områdeschef med ledningsansvar för både Kyrkslättens skola och äldreomsorgen i Kall. Mellan områdesstyrelsen och rektorn finns inga övriga ledningsfunktioner. Även om områdeschefens arbete enligt gällande organisation styrs av Kallbygden områdesstyrelse, visar inspektionen att rektorn i praktiken även måste förhålla sig till direktiv från förvaltningens verksamhetschef och barn- och utbildningsnämnden. Inspektörerna bedömer att detta skapar en otydlig styrning och ledning som kan öppna för informella beslutsgångar, vilket underminerar förutsättningarna för ett systematiskt kvalitetsarbete. Åre kommun måste därför klargöra rektorns ansvars- och beslutsområde.

Vid inspektionen framkommer att uppdraget som områdeschef tar mycket tid i anspråk och det inte finns fastställda ramar för hur stor del av tjänsten som är reserverat för rektorsfunktionen. Rektorn uppskattar att cirka 30 procent av tjänsten ägnas åt skolfrågor, men detta är avhängigt hur arbetsbelastningen på övriga delar av tjänsten ser ut. Inspektörerna konstaterar därmed att det är oklart hur stor rektorsresursen på Kyrkslättens skola är. Det innebär att det finns risk för att faktorer som ligger utanför de behov skolan har av styrning och ledning är bestämmande för rektorns prioriteringar. Detta måste kommunen rätta till för att försäkra sig om att skolan har de resurser som krävs för arbetet mot de nationella målen.

Inspektionen visar att avsaknaden av riktlinjer för hur rektorn ska prioritera sitt uppdrag har skapat otillräckliga förutsättningar för rektorn att bli förtrogen med det dagliga arbetet på skolan. Rektorn anses av personalen som duktig på att känna till lärarnas vardag och arbete. Inspektörerna bedömer dock att rektorn behöver bli mer förtrogen med verksamheten och ta ett större ansvar för att skolans verksamheter bedrivs enligt styrdokumentet.

Kvalitetsarbete

Skolan behöver stärka sitt systematiska kvalitetsarbete så att dokumentation, uppföljning och utvärdering av verksamheten förankras i det dagliga arbetet och får tydligare effekter i praktiken. Det är rektors uppgift att se till att det finns en arbetsplan som anger hur skolan ska arbeta mot de nationella målen. Även arbetsplanen ska utvärderas kontinuerligt. En sådan arbetsplan finns inte för skolan, vilket måste åtgärdas.

Skolan behöver också utveckla en övergripande systematik och struktur för att dokumentera, utvärdera och följa upp elevernas kunskapsutveckling över tid. Inspektionen visar att skolans kvalitetsredovisning inte i någon större utsträckning påverkar verksamheten. I kvalitetsredovisningen redovisas barn- och utbildningsnämndens mål, men även mål uppsatta av områdesstyrelsen i Kall. Utifrån skolans befintliga kvalitetsredovisning har inspektörerna svårigheter att få en bild av i vilken utsträckning skolan når de nationella målen. I kvalitetsarbetet saknas tydliga avstämningar och personalens förutsättningar, delaktighet och motivation för att aktivt delta i kvalitetsarbetet är begränsat.

Inspektörerna bedömer att rektorn måste se till att det upprättas en kvalitetsredovisning som tydligare beskriver i vilken utsträckning de nationella målen har uppnåtts, samt även vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Det är således viktigt att kvalitetsredovisningen utformas på ett sådant sätt att det är möjligt att följa resultat över tid, så att kvalitetsredovisningen därmed kan fungera framåtsyftande och utgöra en grund för den pedagogiska verksamheten i stort.

Tillgång till likvärdig utbildning

Inspektionen visar att eleverna på Kyrkslättens skola överlag har god tillgång till utbildning, men skolan måste försäkra sig om att alla elever får den undervisning de har rätt till enligt den nationella timplanen.

Eleverna har inte fått undervisning i ämnena teknik, samt hem- och konsumentkunskap i den omfattning att de kunnat nå målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste se till att eleverna ges möjlighet att nå målen i ämnena teknik samt hem- och konsumentkunskap.

Vid inspektionstillfället råder oklarheter kring omfattning och innehåll i elevens val och eleverna har enligt uppgift inga egna reella valalternativ enligt intentionerna. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste tydliggöra omfattning, innehåll och mål för elevens val.

Datum	Ort
2007-12-12	Umeå

Kristian Hansson

Lena Ålander